Kiswahili Gredi ya 5

Muhula wa 2 - maandalio 41 kamili ya masomo

Tayari kufundishwa, kwa muundo wa KICD | vipindi vya dakika 35 | PDF na Word inayoharirika

KUHUSU KIFURUSHI HIKI

Maandalio 41 kamili ya masomo ya Kiswahili Gredi ya 5, tayari kufundishwa kwa Muhula wa 2, yanayoshughulikia mada za Saa na majira, Kukabiliana na umaskini, Maadili, Elimu ya mazingira na Ndege wa porini, kila moja ikiwa na vipindi vyake vya kusikiliza na kuzungumza, kusoma, kuandika na sarufi.

MADA KATIKA KIFURUSHI HIKI

Mada	Jina	Vipindi
4.2.1	Kusoma kwa Mapana	2
4.3.1	Baruapepe	2
4.4.1	Ngeli ya I-ZI	4
5.1.1	Methali zinazohusu bidii	2
5.2.1	Kusoma kwa ufahamu: ushairi	2
5.3.1	Insha ya maelezo	2
5.4.1	Ngeli ya U-ZI	4
6.1.1	Ushairi	2
6.2.1	Kusoma kwa kina: makala ya kujichagulia	2
6.3.1	Insha ya wasifu	2
6.4.1	Ngeli ya U-YA	4
7.1.1	Nahau za usafi na mazingira	2
7.2.1	Kusoma kwa mapana: matini ya kujichagulia	3
7.3.1	Insha ya maelezo	2
7.4.1	Ngeli ya KU-KU	4
8.1.1	Visawe	2

KATIKA KILA ANDALIO LA SOMO

- Matokeo maalum yanayotarajiwa, maswali dadisi, umilisi wa kimsingi, maadili, masuala mtambuko na nyenzo zinazohitajika.
- Hatua za kipindi zenye muda: anachofanya mwalimu na wanachofanya wanafunzi, kuanzia utangulizi hadi hitimisho.
- Maudhui muhimu (mfano, maelezo au shughuli ya vitendo), kisha maswali manne ya mazoezi pamoja na majibu kwa mwalimu.
- Kosa la kawaida la kuepuka, na mawazo kwa wanafunzi wanaohitaji msaada na kwa walio tayari kwa zaidi.
- Kigezo cha tathmini cha viwango vinne vya CBC (EE, ME, AE, BE), kazi ya nyumbani, na nafasi ya tafakari ya kujaza baada ya kufundisha.

KIONJO CHA KIPINDI CHA 1

Usalama katika vifaa vya kidijitali; msamiati wa saa na majira

Kufikia mwisho wa kipindi, mwanafunzi aweze: a) kueleza hatua za kiusalama katika matumizi ya vifaa vya kidijitali; b) kutambua msamiati wa saa na majira katika matini

Kanuni za usalama na maneno ya saa

Kanuni za usalama: (1) Tumia tovuti ulizoelekezwa na mwalimu au mzazi. (2) Usitoe jina kamili, nambari ya simu, picha wala mahali unapoishi. (3) Usifungue viungo au matangazo usiyoyajua. (4) Ukipata ujumbe kutoka kwa mtu usiyemjua, usimjibu; mweleze mwalimu, mzazi au mlezi mara moja. (5) Kaa wima, pumzisha macho na tunza kifaa vizuri.

Msamiati wa saa: saa moja kamili; saa mbili na nusu; saa tatu na robo; saa nne kasoro robo; saa tano na dakika kumi; saa sita kasoro dakika tano. Saa ya Kiswahili huanza macheo: saa moja asubuhi ni saa saba kwa saa ya Kiingereza. Majira ya siku: alfajiri (kabla ya jua kuchomoza), macheo (jua linapochomoza), asubuhi, adhuhuri (saa sita hadi saa tisa mchana), alasiri (saa tisa hadi saa kumi na moja), thenashara (saa kumi na mbili jioni), machweo (jua linapotua), usiku.

Pia unapata kifurushi hiki kama faili ya Word inayoharirika, ili ubadilishe kipindi chochote kifae darasa lako kabla ya kuchapisha. Vipindi vinafuata mpangilio wa mtaala wa KICD.

YALIYOMO

Na.	Kipindi	Mada	Ukurasa
1	Usalama katika vifaa vya kidijitali; msamiati wa saa na majira	4.2.1 Kusoma kwa Mapana	5
2	Kusakura na kusoma kifungu kuhusu saa na majira; kutoa muhtasari	4.2.1 Kusoma kwa Mapana	9
3	Muundo wa baruapepe: kielelezo cha baruapepe kwa rafiki	4.3.1 Baruapepe	13
4	Kuandika na kutuma baruapepe kwa rafiki au mzazi	4.3.1 Baruapepe	17
5	Kutambua nomino za ngeli ya I-ZI	4.4.1 Ngeli ya I-ZI	21
6	Viambishi vipatanishi vya ngeli ya I-ZI	4.4.1 Ngeli ya I-ZI	24
7	Kutumia nomino za I-ZI katika umoja na wingi kwa upatanisho sahihi	4.4.1 Ngeli ya I-ZI	27
8	Kujaza nafasi na kutunga sentensi kwa nomino za I-ZI	4.4.1 Ngeli ya I-ZI	31
9	Kutambua methali zinazohusu bidii na kueleza maana zake	5.1.1 Methali zinazohusu bidii	34
10	Kutumia methali za bidii katika mazungumzo na maandishi	5.1.1 Methali zinazohusu bidii	38
11	Vina na mizani katika shairi 'Bidii Huondoa Ufukara'	5.2.1 Kusoma kwa ufahamu: ushairi	42
12	Kusoma shairi kwa mahadhi na kueleza ujumbe wake	5.2.1 Kusoma kwa ufahamu: ushairi	46
13	Mada na muundo wa insha ya maelezo: kielelezo cha kukabiliana na umaskini	5.3.1 Insha ya maelezo	50
14	Kuandika insha ya maelezo isiyopungua maneno 150	5.3.1 Insha ya maelezo	54
15	Kutambua nomino za ngeli ya U-ZI na wingi wake	5.4.1 Ngeli ya U-ZI	58
16	Viambishi vipatanishi vya ngeli ya U-ZI	5.4.1 Ngeli ya U-ZI	61
17	Kutumia nomino za U-ZI katika umoja na wingi kwa upatanisho sahihi	5.4.1 Ngeli ya U-ZI	64
18	Kujaza nafasi na kutunga sentensi kwa nomino za U-ZI	5.4.1 Ngeli ya U-ZI	67
19	Kusikiliza shairi 'Maadili Mema' na kueleza msamiati wake	6.1.1 Ushairi	70
20	Kukariri shairi kwa mahadhi na kujibu maswali ya ujumbe	6.1.1 Ushairi	74
21	Kuchagua makala ya kusoma maktabani	6.2.1 Kusoma kwa kina: makala ya kujichagulia	77
22	Kusoma makala ya kujichagulia na kujadili ujumbe wake	6.2.1 Kusoma kwa kina: makala ya kujichagulia	81
23	Vipengele vya kimuundo vya insha ya wasifu: kielelezo 'Mwanafunzi Mwadilifu'	6.3.1 Insha ya wasifu	85
24	Kuandika insha ya wasifu kuhusu mtu mwadilifu	6.3.1 Insha ya wasifu	89
25	Kutambua nomino za ngeli ya U-YA	6.4.1 Ngeli ya U-YA	93
26	Viambishi vipatanishi vya ngeli ya U-YA	6.4.1 Ngeli ya U-YA	96
27	Kutumia nomino za U-YA katika umoja na wingi kwa upatanisho sahihi	6.4.1 Ngeli ya U-YA	99

28	Kujaza nafasi na kutunga sentensi kwa nomino za U-YA	6.4.1 Ngeli ya U-YA	102
29	Kutambua na kufafanua nahau za usafi na mazingira	7.1.1 Nahau za usafi na mazingira	105
30	Kutumia nahau za usafi na mazingira katika sentensi	7.1.1 Nahau za usafi na mazingira	109
31	Aina za matini maktabani na jinsi ya kuzipata	7.2.1 Kusoma kwa mapana: matini ya kujichagulia	113
32	Kusoma matini kimyakimya na kupata ujumbe	7.2.1 Kusoma kwa mapana: matini ya kujichagulia	117
33	Kusimulia na kujadili matini zilizosomwa	7.2.1 Kusoma kwa mapana: matini ya kujichagulia	121
34	Muundo na mtindo wa insha ya maelezo: kielelezo 'Jinsi ya Kupanda Mti'	7.3.1 Insha ya maelezo	125
35	Kuandika insha ya maelezo kuhusu shughuli ya mazingira	7.3.1 Insha ya maelezo	129
36	Kutambua nomino za ngeli ya KU-KU	7.4.1 Ngeli ya KU-KU	133
37	Viambishi vipatanishi vya ngeli ya KU-KU	7.4.1 Ngeli ya KU-KU	136
38	Kutumia nomino za KU-KU katika sentensi kwa upatanisho sahihi	7.4.1 Ngeli ya KU-KU	139
39	Kujaza nafasi na kutunga sentensi kwa nomino za KU-KU	7.4.1 Ngeli ya KU-KU	142
40	Kutambua visawe vya maneno matatu	8.1.1 Visawe	145
41	Kutumia visawe kuchukua nafasi ya maneno katika sentensi	8.1.1 Visawe	149

ELIMU254

Usalama katika vifaa vya kidijitali; msamiati wa saa na majira

Mada 4.0 Saa na majira > Mada ndogo 4.2.1 Kusoma kwa Mapana | Kipindi 1 kati ya 2 | Dakika 35

SHULE	MWALIMU	TAREHE
DARASA / MKONDO	MUDA	IDADI (WAV / WAS)

MATOKEO MAALUM YANAYOTARAJIWA

Kufikia mwisho wa kipindi, mwanafunzi aweze: a) kueleza hatua za kiusalama katika matumizi ya vifaa vya kidijitali; b) kutambua msamiati wa saa na majira katika matini

MASWALI DADISI

- Ni njia zipi unazoweza kupata matini za kusoma katika vifaa vya kidijitali?

UMILISI WA KIMSINGI, MAADILI NA MASUALA MTAMBUKO KATIKA KIPINDI HIKI

UMILISI	**Ujuzi wa kidijitali**	Wanafunzi wanatumia simu, kipakatalishi au kompyuta ya darasa kusikiliza, kusoma au kukagua kazi.
UMILISI	**Hamu ya kujifunza**	Wanafunzi wanaeleza kilichokuwa rahisi au kigumu na kuamua hatua yao inayofuata.
UMILISI	**Kujiamini**	Wanafunzi wanazungumza na kusoma mbele ya wenzao kwa kujiamini na kuona kwamba bidii huleta matokeo bora.
MAADILI	**Uwajibikaji**	Wanafunzi wanatunza vifaa vya pamoja na kumaliza kila kazi.
MAADILI	**Uadilifu**	Wanafunzi wanaandika majibu yao wenyewe kwa uaminifu na kusahihisha kwa ukweli.
MAADILI	**Heshima**	Wanafunzi wanawasikiliza wenzao wanapozungumza na kupokea masahihisho kwa adabu.
SUALA MTAMBUKO	**Usalama**	Wanafunzi wanafuata kanuni za usalama shuleni, nyumbani na barabarani.

NYENZO ZA KUJIFUNZIA

Tarakilishi, kishikwambi au simu (kama vipo), vitumike chini ya uangalizi | Chati ya kanuni za usalama mtandaoni | Kielelezo cha saa ya ukutani | Kifungu kilichochapishwa kwa wasio na vifaa

MPANGILIO WA UJIFUNZAJI

Darasa zima kwa utangulizi na hitimisho; wawili wawili au vikundi vya wanafunzi wanne hadi watano kwa mazoezi ya kuongozwa; kazi ya kibinafsi kwa mazoezi ya kujitegemea.

MSAMIATI

kusakura | tovuti salama | saa kamili | kasoro | robo | nusu | alfajiri | macheo | adhuhuri | alasiri | thenashara | machweo

KIPINDI KWA MUHTASARI

Utangulizi	Mwalimu aonyesha	Kwa uongozi	Kibinafsi	Hitimisho
dak 5	dak 8	dak 9	dak 8	dak 5

Ndani ya andalio hili: hatua za kipindi pamoja na kazi ya mwalimu na ya wanafunzi, maudhui muhimu, maswali ya mazoezi pamoja na majibu, kosa la kawaida la kuepuka, kigezo cha tathmini cha viwango vinne vya CBC, mawazo ya msaada na ya ziada, kazi ya nyumbani na ukurasa wa tafakari.

HATUA ZA KIPINDI

Hatua	Dakika	Mwalimu	Wanafunzi
Utangulizi	5	Wasalimie wanafunzi na uulize: "Mwalimu anauliza: "Ukiwa mtandaoni, mtu usiyemjua akakutumia ujumbe akikuomba picha yako au mahali unapoishi, utafanya nini?" Wanafunzi wanajadili kwa jozi." Pokea majibu mawili au matatu, yahusishe na kazi ya awali, kisha taja matokeo ya leo.	Wanajibu swali la utangulizi, wanakumbuka wanachokijua na wanasoma matokeo kwa sauti.
Hatua ya 1: Mwalimu aonyesha	8	Waongoze wanafunzi kupitia "Kanuni za usalama na maneno ya saa" (usalama mtandaoni na msamiati wa saa kwenye ukurasa unaofuata), ukieleza unapoendelea. Tumia tarakilishi, kishikwambi au simu (kama vipo), vitumike chini ya uangalizi, chati ya kanuni za usalama mtandaoni, kielelezo cha saa ya ukutani. Waombe wanafunzi watabiri kinachofuata kabla hujakionyesha.	Wanatazama, wanatabiri hatua inayofuata, wanauliza maswali na kuandika hatua muhimu madaftarini.
Hatua ya 2: Mazoezi kwa uongozi	9	Toa maswali 1 na 2. Zunguka kwenye vikundi, uliza "Unajuaje?" na urekebishe makosa kwa upole papo hapo.	Wanafanya kazi wawili wawili au katika vikundi vidogo, wanaelezana kila hatua na kukagua majibu ya wenzao.
Hatua ya 3: Mazoezi ya kibinafsi	8	Toa maswali 3 na 4 kama kazi ya kibinafsi. Sahihisha unapozunguka na uandike wanaohitaji msaada kipindi kijacho.	Wanafanya kazi peke yao, kisha wanabadilishana madaftari na wenzao ili kukagua.
Muhtasari na hitimisho	5	Waombe wanafunzi wawili au watatu waeleze wazo kuu kwa maneno yao wenyewe. Toa swali hili la kuhitimisha na ukague majibu: "Majira ya jua kutua yanaitwaje?"	Wanaeleza wazo kuu kwa maneno yao wenyewe na kujibu swali la kuhitimisha madaftarini.

USALAMA MTANDAONI NA MSAMIATI WA SAA

Kanuni za usalama na maneno ya saa

Kanuni za usalama: (1) Tumia tovuti ulizoelekezwa na mwalimu au mzazi. (2) Usitoe jina kamili, nambari ya simu, picha wala mahali unapoishi. (3) Usifungue viungo au matangazo usiyoyajua. (4) Ukipata ujumbe kutoka kwa mtu usiyemjua, usimjibu; mweleze mwalimu, mzazi au mlezi mara moja. (5) Kaa wima, pumzisha macho na tunza kifaa vizuri.

Msamiati wa saa: saa moja kamili; saa mbili na nusu; saa tatu na robo; saa nne kasoro robo; saa tano na dakika kumi; saa sita kasoro dakika tano. Saa ya Kiswahili huanza macheo: saa moja asubuhi ni saa saba kwa saa ya Kiingereza. Majira ya siku: alfajiri (kabla ya jua kuchomoza), macheo (jua linapochomoza), asubuhi, adhuhuri (saa sita hadi saa tisa mchana), alasiri (saa tisa hadi saa kumi na moja), thenashara (saa kumi na mbili jioni), machweo (jua linapotua), usiku.

MASWALI YA MAZOEZI - PAMOJA NA MAJIBU KWA MWALIMU

Na.	Swali	Jibu
1	Taja kanuni mbili za usalama mtandaoni.	**Mfano: usitoe habari zako binafsi; mweleze mtu mzima ukipata ujumbe wa mtu usiyemjua**
2	Saa saba kwa saa ya Kiingereza (7:00 a.m.) ni saa ngapi kwa Kiswahili?	**Saa moja asubuhi**
3	Andika kwa njia nyingine: saa nne na dakika arobaini na tano.	**Saa tano kasoro robo**
4	Majira ya jua kutua yanaitwaje?	**Machweo**

KOSA LA KAWAIDA LA KUEPUKA

Wanafunzi wengi husoma saa kwa mfumo wa Kiingereza ("saa saba asubuhi"). Tumia kielelezo cha saa kuonyesha kuhesabu kuanzia macheo.

KIGEZO CHA TATHMINI - VIWANGO VINNE VYA CBC

Kiwango	Anachoweza kufanya mwanafunzi
Kuzidi matarajio (EE)	Anaweza kueleza hatua za kiusalama katika matumizi ya vifaa vya kidijitali kwa ujasiri na usahihi, kueleza mbinu aliyotumia, na kutumia ujuzi huu katika hali mpya.
Kufikia matarajio (ME)	Anaweza kueleza hatua za kiusalama katika matumizi ya vifaa vya kidijitali kwa usahihi katika hali anazozifahamu; hutambua na kurekebisha makosa madogo bila msaada.
Kukaribia matarajio (AE)	Anaweza kueleza hatua za kiusalama katika matumizi ya vifaa vya kidijitali kwa kiasi, au kwa kukumbushwa na mwalimu au mwenzake; hufanya makosa kadhaa.
Chini ya matarajio (BE)	Bado hawezi kueleza hatua za kiusalama katika matumizi ya vifaa vya kidijitali bila msaada wa moja kwa moja; anahitaji kufundishwa tena kwa kutumia vitu halisi.

MSAADA NA SHUGHULI ZA ZIADA

Wanafunzi wanaohitaji msaada	Tumia saa ya kadibodi; geuza mishale kwa nyakati nne (saa moja kamili, saa tatu na nusu, saa sita, saa kumi kasoro robo) na mwanafunzi azisome pamoja nawe.
Wanafunzi walio tayari kwa zaidi	Kwa nini ni hatari kumweleza mgeni mtandaoni jina la shule yako? (Jibu: Anaweza kukutafuta au kukudhuru kwa sababu hujui nia yake halisi)
Ujumuishaji	Waketishe wanafunzi wenye uoni hafifu karibu na ubao na usome kwa sauti kila unachoandika; tumia vifaa vikubwa, wazi na vinavyoweza kuguswa; ruhusu muda wa ziada; mweke na mwenzake mvumilivu; tumia ishara au Lugha ya Ishara ya Kenya kwa maneno muhimu.

KAZI YA NYUMBANI NA UFUATILIAJI

Andika tena maswali 3 na 4 kwa unadhifu katika daftari. Kisha mweleze mtu nyumbani ulichojifunza kuhusu "usalama katika vifaa vya kidijitali; msamiati wa saa na majira" na ulete swali lako moja la kuuliza kipindi kijacho.

KUJITATHMINI KWA MWALIMU

- Je, kila mwanafunzi alipata nafasi ya kushika vifaa au kueleza mawazo yake?
- Je, wanafunzi wengi walifikia matokeo? Andika majina ya wale ambao hawakuyafikia.
- Je, kasi ilifaa — kuna hatua iliyochukua muda mrefu au mfupi mno?
- Ni umilisi na maadili gani niliyoona wanafunzi wakionyesha?
- Nitabadilisha nini nitakapofundisha kipindi hiki tena?

TAFAKARI KUHUSU KIPINDI / MAONI YA MWALIMU

Andika baada ya kufundisha - kilichofaulu, cha kubadilisha, na wanafunzi wanaohitaji ufuatiliaji.